

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's-GRAVENHAGE

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
8 mei 2007	2060714540	DN. 2007/1453	18 juni 2007
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Kamervragen			

_____ Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de antwoorden op de schriftelijke vragen van het lid Thieme (PvdD) over het kappen van bomen door Staatsbosbeheer (ingezonden op 8 mei 2007).

1

Kunt u bevestigen dat momenteel bomen worden gekapt in het Speulderbos en op de Veluwe, beide terreinen van Staatsbosbeheer? Kunt u bevestigen dat ook in andere gebieden van Staatsbosbeheer de kap van bomen in de periode 15 maart tot 15 augustus is toegestaan? Zo ja, hoeveel hectare wordt gemiddeld jaarlijks gekapt in deze periode op terreinen van Staatsbosbeheer? Zo ja, welke geldelijke opbrengst levert de kap in deze periode gemiddeld per jaar op?

De directeur Staatsbosbeheer meldt mij dat er bomen worden gekapt in het Speulderbos, elders op de Veluwe en ook in andere objecten van Staatsbosbeheer. Dit is nodig in verband met schade, die is ontstaan door de storm van 18 januari 2007. Voor een aanzienlijk deel gaat het dan ook om niet reguliere en niet voorziene houtkap. De houtkap is onder meer nodig uit het oogpunt van veiligheid voor recreanten en om insectenschade door de letterzetter te voorkomen.

Bij benadering wordt gemiddeld 1.750 ha bos gedund, waarbij in 2007 in enkele gevallen sprake is van het ruimen van grotere, omgewaaide oppervlaktes (stormvlaktes). Deze dunningen vinden plaats met inachtneming van de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer (zie ook het antwoord op vraag 3). Staatsbosbeheer is in de periode van 15 maart tot 15 juli, uitgaande van 93.000 hectare bos, actief in minder dan 2% van het totale bosareaal. De gemiddelde omzet hierbij bedraagt € 1.500.000,-.

2

Kunt u bevestigen dat Staatsbosbeheer ook bomen kapt op terreinen van particulieren in binnen- en buitenland in de periode van 15 maart tot 15 augustus? Zo ja, hoeveel hectare wordt gemiddeld jaarlijks gekapt in deze periode op terreinen van particulieren? Zo ja, welke geldelijke opbrengst levert de kap in deze periode gemiddeld per jaar op?

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 juni 2007	DN. 2007/1453	2

Nee. De directeur Staatsbosbeheer meldt mij dat Staatsbosbeheer op verzoek van het Duitse Staatsbosbeheer wél - voornamelijk logistiek - assisteert bij het ruimen van stormhout in het Forstamt Kleve.

3

Kunt u aangeven wanneer Staatsbosbeheer is overgegaan tot het kappen van hout in de periode van 15 maart tot 15 augustus? Kunt u aangeven waarom u toestemming heeft gegeven aan Staatsbosbeheer om in deze periode houtkap toe te staan? Kunt u aangeven of u bij deze toestemming heeft afgewogen welke potentiële negatieve effecten op de natuur en met name de dieren houtkap in deze periode kan veroorzaken? Zo ja, kunt u uw bevindingen met ons delen? Zo neen, waarom niet?

De directeur Staatsbosbeheer meldt mij dat met de werkzaamheden voor het ruimen van de stormschade direct na de storm van 18 januari is begonnen. Er was dus reeds gestart met de werkzaamheden vóór aanvang van de periode van 15 maart tot 15 augustus.

In de Flora- en faunawet is de zorgplicht vastgelegd (artikel 2). Hiermee is bepaald dat iedereen voldoende zorg in acht moet nemen voor alle in het wild levende vogels, inclusief hun leefomgeving, en alle planten en hun groeiplaats. Daarnaast is de Flora- en faunawet gericht op de bescherming van soorten, waarbij het voortbestaan van de soort niet in gevaar mag komen. Soorten die op de zogeheten Rode Lijst staan, hebben een bijzondere beschermde status. In het geval van soorten van de Rode Lijst zal sneller sprake zijn van wezenlijke negatieve invloed dan in het geval van meer algemene soorten.

Staatsbosbeheer werkt volgens de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer. Deze gedragscode is opgesteld door het Bosschap en Vogelbescherming Nederland en op 2 maart 2005 door mijn voorganger goedgekeurd. In de gedragscode zijn de condities vastgelegd waaronder boswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd zonder nadelige effecten te hebben op de duurzame instandhouding van populaties planten en dieren. Hiermee wordt invulling gegeven aan het begrip zorgvuldig handelen.

Voor boswerkzaamheden zijn er vrijstellingen van de verbodsbepalingen, mits er gehandeld wordt conform de Gedragscode Zorgvuldig Bosbeheer. De vrijstellingen gelden voor zeer algemeen voorkomende soorten (zoals genoemd in tabel 1 van het Besluit vrijstelling beschermde plant- en diersoorten) en voor zeldzamere soorten (Habitatrichtlijn bijlage IV; soorten van de Vogelrichtlijn; soorten van bijlage 1 Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten).

In de gedragscode is vastgelegd dat in de regel in loofbos en gemengd bos van 15 maart tot 15 juli geen werkzaamheden worden verricht en dat vóór aanvang van werkzaamheden wordt geïnventariseerd of er bijzondere flora- en fauna-elementen voorkomen, die ontzien of beschermd moeten worden.

Ten slotte worden tijdens de boswerkzaamheden controles uitgevoerd door bevoegde instanties.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 juni 2007	DN. 2007/1453	3

4

Bent u van mening dat Staatsbosbeheer een belangrijke natuurbeschermende taak heeft en daardoor ook zorg dient te dragen voor de talloze vogels, herten, reeën en wilde zwijnen die op terreinen van Staatsbosbeheer leven? Zo ja, op welke wijze? Zo neen, waarom niet?

Zie het antwoord op vraag 3.

5

Kunt u aangeven of u economische activiteiten door de afdeling Dienstverlening van Staatsbosbeheer zoals houtkap en de verhuur van woningen in natuurgebieden beoordeelt op de potentiële negatieve effecten die deze activiteiten kunnen hebben op de natuur in het algemeen en op de in de natuur levende dieren in het bijzonder? Zo ja, kunt u aangeven of u hiervoor een toetsingskader hebt ontwikkeld en zo ja, aan welke criteria worden de economische activiteiten getoetst? Zo neen, bent u bereid hiervoor een toetsingskader te ontwikkelen?

De activiteiten die door Staatsbosbeheer Dienstverlening worden uitgevoerd, waaronder de houtkap en verhuur van vakantiewoningen, vinden plaats volgens de in antwoord 3 toegelichte werkwijze en passen binnen de opdracht die Staatsbosbeheer heeft. Staatsbosbeheer opereert binnen de vigerende wettelijke kaders. Ik vind het niet nodig om hiervoor een aanvullend toetsingskader te ontwikkelen.

6

Kunt u aangeven of u voorafgaand aan de houtkap in de periode van 15 maart tot 15 augustus onderzoek laat uitvoeren naar de aanwezigheid van nesten, jonge vogels en jonge reeën, herten en wilde zwijnen? Zo ja, gebruikt u deze gegevens om te bepalen of kap verantwoord is en aan de hand van welke gegevens en criteria bepaalt u dat.

Zie het antwoord op vraag 3.

7

Kunt u ons inzicht verschaffen in de aantallen dieren, die bij de inventarisaties zijn gesignaleerd? Zo neen, waarom niet en acht u inventarisaties noodzakelijk?

Nee. Er wordt zorgvuldig en overeenkomstig de gedragscode gewerkt, maar hiervoor is het niet gebruikelijk om inventarisaties op te maken en een administratie te voeren op aantallen dieren. Ik acht een dergelijke administratie ook te ver voeren. Door Staatsbosbeheer wordt zorgvuldig te werk gegaan, hoewel het daarbij niet is uitgesloten dat zich incidenten voordoen, waarbij onverhoopt dieren betrokken zijn.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 juni 2007	DN. 2007/1453	4

8

Is het bij u bekend dat in april jonge reeën zich in de eerste fase van hun leven verstoppen tussen takken, zich bij gevaar tegen de grond drukken en daardoor nagenoeg onzichtbaar zijn voor mensen en roofdieren? Zo ja, kunt u zich voorstellen dat op deze wijze honderden reekalven gevaar lopen om door kapmachines en houtoogstmachines van Staatsbosbeheer overreden te worden? Zo neen, vindt u onderzoek naar het gedrag van reekalven in de houtkapperperiode uit het oogpunt van verantwoordelijk beheer en zorgplicht voor wilde dieren noodzakelijk?

Ja. De directeur Staatsbosbeheer meldt mij dat er bij Staatsbosbeheer geen gevallen of meldingen bekend zijn waarbij zich ongelukken van dergelijke aard hebben voorgedaan.

Garanties op het voorkomen van incidenten, hoe ongelukkig die ook zijn, zijn niet te geven. Onderzoek hiernaar acht ik evenwel niet noodzakelijk. Mijn inziens heeft de branche met het opstellen van de gedragscode én door het toezien op de naleving hiervan haar verantwoordelijkheid genomen waardoor een zorgvuldige uitvoering van boswerkzaamheden is gewaarborgd.

9

Bent u van mening dat er in de gebieden van Staatsbosbeheer voldoende rekening wordt gehouden met vogels, herten, reeën en zwijnen en de behoeften die zij hebben om zich voort te planten en hun jongen groot te brengen? Zo neen, waarom niet en welke maatregelen gaat u nemen om dieren tijdens de houtkap te ontzien? Zo ja, hoe verklaart u dan de kap van bomen in een periode dat reekalven, hertenjongen en biggen worden geboren en talloze vogels (waaronder winterkoning, goudhaantje, merel, houtduif, lijster) nesten bouwen?

Zie het antwoord op vraag 3.

10

Bent u van mening dat het kappen van bomen in de periode van 15 maart tot 15 augustus negatieve gevolgen heeft voor vogels en zoogdieren zoals vernieling van nestplaatsen, en het doodrijden van jonge dieren die zich ter bescherming tegen de grond drukken? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen en binnen welke termijn? Zo neen, hoe verklaart u dan de toenemende meldingen bij natuurbeschermers en dierenartsen van verstoringen en dode of gewonde dieren in bossen van Staatsbosbeheer?

Er zijn noch bij mij noch bij Staatsbosbeheer gegevens voorhanden of meldingen bekend die wijzen op een trend waarbij sprake is van (meer) vernielingen van nestplaatsen of incidenten met dieren. Door de werkwijze binnen wet- en regelgeving en conform de gedragscode, is er geen aanleiding te veronderstellen dat de (noodzakelijke) kap negatieve gevolgen heeft voor de duurzame instandhouding van de betreffende soorten.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 juni 2007	DN. 2007/1453	5

11

Bent u van mening dat de zorgplicht van Staatsbosbeheer verder reikt dan de door de Forest Stewardship Council (FSC) opgestelde lijst van vogels, waarbij rekening dient te worden gehouden met de houtkap? Zo ja, bent u van mening dat ook algemene soorten zoals winterkoning, goudhaantje, merel, houtduif, zanglijster net zoveel bescherming zouden moeten krijgen dan de oehoe en de raaf? Zo neen, waarom verklaart u de algemener voorkomende vogels in gebieden van Staatsbosbeheer vogelvrij?

De directeur Staatsbosbeheer meldt mij dat Staatsbosbeheer is gecertificeerd volgens de FSC-standaard voor duurzaam bosbeheer en houtverkoop. Deze certificering is mondiaal gezien in kwalitatief opzicht de hoogste standaard en deze wordt ondersteund door het Wereld Natuurfonds en Milieudefensie. Daarnaast voert Staatsbosbeheer, als eerder geschreven, haar werkzaamheden uit met inachtneming van de Flora- en Faunawet en conform de gedragscode.

Zowel met het oog op naleving van de gedragscode als in het kader van het FSC-certificeringssysteem vindt jaarlijkse controle plaats op de naleving van wet- en regelgeving. Ik ben van mening dat de soortenbescherming daarmee op een afdoende en hoog niveau is gewaarborgd.

12

Bent u van mening dat de FSC-lijst van het Bosschap toereikend is voor het bepalen van kapmomenten in de bossen van Staatsbosbeheer, terwijl de lijst niet compleet is? Zo ja, hoe verhoudt zich dat tot de tweede pijler van het ministerie: Natuur? Zo neen, bent u bereid aanvullende voorschriften op te stellen waarbij rekening wordt gehouden met de broedperiode van vogels en de periode waarin zoogdieren hun jongen groot brengen?

Zie het antwoord op vraag 11.

13

Bent u bereid zich in te zetten voor het beschermen van duizenden vogels, reeën, herten en zwijnen die nu groot gevaar lopen gedood te worden door de kapactiviteiten en hout-oogstprocessors? Zo ja, wanneer en op welke wijze? Zo neen, waarom niet?

Zie de antwoorden op vragen 3 en 10.

14

Bent u van mening dat de geplande kap van bomen in gebieden van Staatsbosbeheer en in gebieden waar Staatsbosbeheer de kap voor haar rekening neemt ook uitgesteld kan worden tot na 15 augustus, zodat dieren niet onnodig gevaar lopen? Zo ja, wanneer gaat u over tot uitstel van de werkzaamheden? Zo neen, waarom kan de houtkap niet worden uitgesteld?

Nee. Het kappen van bomen in de zomerperiode is soms noodzakelijk om redenen van schade door insecten en veiligheid. Bovendien meldt de directeur Staatsbosbeheer mij dat minder draagkrachtige bospercelen om ecologische redenen worden ontzien in de natte periode van het jaar.

Datum	Kenmerk	Vervolgblad
18 juni 2007	DN. 2007/1453	6

Houtkap vindt op deze plaatsen juist in de drogere periode plaats, omdat uitstel van werkzaamheden daar per definitie tot meer schade aan natuurwaarden leidt.

15

Denkt u dat een kapverbod in bossen van Staatsbosbeheer en in particuliere bossen in de periode van 15 maart tot 15 augustus haalbaar is? Zo ja, wanneer bent u voornemens dit te implementeren? Zo neen, waarom niet? Bent u bereid om gestapelde gesorteerde houtstammen langs boswegen, waarvan bekend is dat zij in het broedseizoen veel nesten van vogels herbergen, binnen 14 dagen na aanleg uit het bos te verwijderen om te voorkomen dat nesten worden uitgebroed en jonge vogels in een later stadium gedood worden? Zo ja, wanneer en op welke wijze wilt u dit gaan uitvoeren? Zo neen, waarom niet?

Nee. De sector is in nauw overleg met natuurbeschermingsorganisaties gekomen tot een goedgekeurde en werkbare gedragscode. Bij de opstelling van de gedragscode zijn verschillende disciplines bij elkaar gebracht en is een professionele afweging gemaakt tussen onder andere schade door insecten, veiligheid en soortenbescherming. In dit kader vind ik verdere beperkingen dan ook niet aan de orde.

Ten slotte meldt de directeur Staatsbosbeheer mij dat de afvoer van hout uit bossen zo snel als mogelijk plaatsvindt. Om logistieke redenen vergt dit in sommige gevallen enige tijd, omdat bijvoorbeeld partijen gebundeld worden om op die manier het aantal rijbewegingen in het bos te beperken.

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN
VOEDSELKwaliteit,

G. Verburg